

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 26 mei 1954

Ten gevolge op ons 36 volgt hier tekst van schriftelijk antwoord aan Susanto met weglating complimenten:

1. De Nederlandse Regering heeft haar standpunt niet gewijzigd ten aanzien van het tijdstip waarop besprekingen met de Indonesische Regering over de herziening der Nederlands-Indonesische betrekkingen zouden kunnen aanvangen. Dit moge mede duidelijk zijn geworden uit het feit, dat bij de mondelinge behandeling van hoofdstuk III (Buitenlandse Zaken) der Rijksbegroting 1954 in de Eerste Kamer, de Regering niet is ingegaan op het verlangen van verschillende leden om het voeren van besprekingen uit te stellen, totdat de ongunstige situatie, waarin bepaalde Nederlanders en Nederlandse belangen in Indonesië zich momenteel bevinden, zou zijn verbeterd. Van Regeringszijde is daarentegen medegedeeld, dat de "Nederlandse Regering van haar bereidheid tot het voeren van (zulke) besprekingen heeft doen blijken".

2. In aansluiting op en ter bevestiging van hetgeen ik U reeds mondeling mocht mededelen omtrent de betekenis van paragraaf 5 van onze antwoordnota d.d. 14 April 1954, moge nog de volgende toelichting dienen; punt 5 van de Nederlandse nota van 14 April jl. beoogt tot uitdrukking te brengen, dat de besprekingen over de Nederlands-Indonesische verhouding zich niet kunnen beperken tot de Unie als zodanig, doch dat het complex van overeenkomsten, welke aan deze verhouding thans ten grondslag liggen, alle gezamenlijk onderwerp van bespreking zullen moeten zijn. Voordat de Nederlandse Regering kan instemmen met een andere verhouding tussen onze beide landen, zal moeten vaststaan, welke overeenkomsten deze verhouding in de toekomst zullen beheersen waarbij de Nederlandse Regering eveneens de gelegenheid zal hebben van haar kant wenselijk geachte voorzieningen naar voren te brengen.

3. Hoewel de Nederlandse Regering van oordeel is, dat de wil van de beide partijen in de eerste plaats behoort te zijn gericht op het bereiken van overeenstemming omtrent een nieuwe regeling der betrekkingen, welke kan dienen ter vervanging van het gehele complex der bestaande regelingen, meent zij toch rekening te moeten houden met de mogelijkheid dat, gezien de omvang der te behandelen stof, de besprekingen niet zouden leiden tot het bereiken van overeenstemming omtrent tot in details nauwkeurig geformuleerde nieuwe overeenkomsten. Om deze reden heeft de Nederlandse Regering - gelijk U bekend is - voorgesteld de besprekingen in eerste instantie te spreken tot de hoofdlijnen.

Ik acht de mogelijkheid niet uitgesloten, dat overeenstemming inzake de hoofdlijnen kan worden bereikt onder meer door ten aanzien van bepaalde RTC-overeenkomsten of gedeelten daarvan overeen te komen, dat zij hun - door beide partijen nadrukkelijk te garanderen - geldingskracht behouden.

4. Mijn verklaring in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dat de Regering niet zal instemmen met een ongeconditioneerde opheffing van de Unie, betekent, hetgeen hierboven uitvoeriger is geformuleerd. Deze verklaring betekent niet, dat bepaalde voorwaarden door de Republiek Indonesië zouden moeten worden vervuld, alvorens de Nederlandse Regering zich tot het aanvangen van besprekingen bereid zou kunnen verklaren. De Nederlandse Regering stelt geen prealabele voorwaarden voor het houden van de besprekingen, doch zij kan evenmin prealabele zich bereid verklaren tot opheffing van de Unie.'